

“It's great that you are here, Suoåren!” Jag har just anlänt till Skidmore College där jag ska vistas under hösten. Vice-rektorn strålar mot mig. “We so much look forward to your stay here this fall!” “Yes, I hope it will be interesting” svarar jag trevande på nymornad engelska och hör samtidigt hur lamt det låter. Jag gör ett klumpigt försök att korrigera mig: “I mean, it's fantastic to be here!”

Uttrycksmedlen – i synnerhet de positiva – blir påtagligt starkare när man förflyttar sig från Sverige till USA. “Det där är bara ytligt”, brukar vi svenskar självgott fnysa. Ytligt eller ej – jag tror att amerikanens entusiastiska bemötande fyller en viktig funktion: det sporrar viljan och inspirationen att leva upp till de ofta högt ställda förväntningarna.

Denna positiva attityd som man här vinnlägger sig om i mötet med andra är del av en mer djupgående kulturskillnad. Man tenderar att se till *individer* i högre grad än hemma, och lyfter gärna fram enskilda prestationer. Ibland, visserligen, på ett lite parodiskt vis, som när alla som gjort något särskilt för colleget högtidligen ska tackas och applåderas vid de månatliga personalmötena.

Även i formella dokument betonas individens roll: “*We recognize that each individual faculty member develops his or her teaching goals and implements them in ways commensurate with his or her own philosophy, pedagogical goal, and personality.*”

Lärarna har följdriktigt nästan totalt självbestämmande över sin undervisning och uppmuntras även att skapa nya kurser. Ibland sker detta utifrån lärarnas personliga intressen. En matematikprofessor håller till exempel en kurs i “food and society” och en kemist berättar om vetenskap och media. Om detta skedde i Sverige skulle kollegorna förmodligen genast gnidigt muttra att det där är knappast hans eller hennes kompetens, och den kursen borde väl ges av dem som kan det bättre. Här litat man på lärarnas förmåga att bedöma den egna kunskapens begränsningar. Mitt intryck är att det oftast fungerar.

Även studenterna behandlas och bemöts som individer – inte som en grupp håsar med håp-potential. Delvis är detta en fråga om ekonomi. Den student som betalar uppåt 50 000 dollar per år bör rimligtvis kunna räkna med att få individuellt stöd och personlig kontakt med lärarna.

Men den individbaserade synen handlar även om utbildningens struktur: studenterna uppmuntras att läsa kurser inom flera olika, ofta vitt skilda ämnen, och att sätta samman sina egna examina. Man försöker att i möjligaste mån undvika rigida kursplaner och formella förkunskapskrav.

Hemma stirrar vi oss ofta blinda på studenternas formella förkunskaper. Man måste ha läst den och den kursen för att få registrera sig på nästa kurs. Denna övertro på formella förkunskaper – som ju inte alltid avspeglar verkliga kunskaper – går tillbaka på vanföreställningen att alla har samma möjligheter att lära sig allt, olyckligt parad med en missriktad rättvisepincip: ingen ska kunna komma fortare fram än någon annan.

Jag skulle förstås kunna tala länge även om baksidorna med den amerikanska individualismen, men då skulle det gälla samhället i stort, inte så mycket college-världen.

Jag skulle också kunna lägga ut texten om triviala men till synes oöverbryggliga kulturskillnader. Som att mina studenter aldrig verkar lära sig att kalla mig vid förnamn, utan envisas med att titulera mig "professor". Medan jag å min sida inte lyckas lära mig tilltala andra lärare som "professor" inför studenterna. Vissa saker sitter djupt.